

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ส่วนที่ ๔ แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม มาตรา ๘๐ (๑) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัยส่งเสริมความเสมอภาคหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้^๑

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๒ การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริหารสาธารณะ ข้อ (๑๐) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และ ผู้ด้อยโอกาส^๒

ผู้ด้อยโอกาส หมายถึง ผู้ที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน และได้รับผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สาธารณสุข การเมือง กฎหมาย วัฒนธรรม ภัยธรรมชาติ และภัยสงคราม รวมถึงผู้ที่ขาดโอกาสที่จะเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานของรัฐ ตลอดจนผู้ประสบปัญหาที่ยังไม่มีองค์กรหลักรับผิดชอบ อันจะส่งผลให้ไม่สามารถดำรงชีวิตได้เท่าเทียมกับผู้อื่น โดยสามารถแบ่งออกเป็น ๕ กลุ่ม คือ ผู้ยากจน คนเร่ร่อน/ไร้ที่อยู่อาศัย ผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร ผู้พันโทษ ผู้ติดเชื้อ HIV/ผู้ป่วยเอดส์/ครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบ^๓

สถานการณ์ปัญหาของผู้ด้อยโอกาส พบว่า ปัญหาผู้ด้อยโอกาสมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีความสลับซับซ้อน ทำให้ยากลำบากในการทำความเข้าใจต่อสาเหตุและ ปัญหาที่แท้จริง ผู้ด้อยโอกาสส่วนใหญ่มีองค์ประกอบของความด้อยโอกาสซับซ้อนหลายลักษณะ ประเด็นสำคัญที่คล้ายคลึงกัน คือ ความไม่พร้อมของหลักฐาน อันเป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิเกี่ยวกับบริการและการรับรองสิทธิความเป็นพลเมือง การไม่มีกฎหมายรองรับสิทธิคนเร่ร่อนและแรงงานต่างด้าวและการที่กฎหมายไม่เอื้อต่อการไปใช้สิทธิและบริการทางสังคมของกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อยโอกาส ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเด็กและสตรี พบในกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อยโอกาสทุกกลุ่มเนื่องจาก

^๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๕๐ ส่วนที่ ๔ แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม มาตรา ๘๐ (๑), หน้า ๒๓

^๒ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒, หน้า ๖

^๓ สำนักงานส่งเสริมและพิทักษ์ผู้ด้อยโอกาส, **มาตรฐานและคู่มือการใช้มาตรฐานการส่งเสริมสวัสดิภาพและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้ด้อยโอกาส (๒๕๕๔)**, หน้า ๑

ทั้งเด็กและสตรีเป็นผู้ที่อ่อนแอ จึงถูกเอารัดเอาเปรียบได้ง่าย การไม่ยอมรับ การถูกกีดกัน ไม่ได้รับความเป็นธรรม เข้าไม่ถึงสิทธิและบริการทางสังคม โดยเฉพาะสิทธิและบริการทางด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ หลักประกันและบริการสุขภาพ ฯลฯ ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ได้แก่ งบประมาณและบุคลากรไม่เพียงพอคุณภาพของบุคลากร กฎระเบียบที่เข้มงวด ขาดความยืดหยุ่น และการไม่รักษาความลับของกลุ่มเป้าหมาย และผู้ด้อยโอกาสมักไม่ได้รับสิทธิครบถ้วนตามที่ประชาชนคนอื่นได้รับ เช่น กลุ่มผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร อาจไม่สามารถเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการดูแลด้านสุขภาพ หรืออาจขาดสิทธิที่จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คนยากจนขาดสิทธิพื้นฐานที่จะมีอาหารเพียงพอ คนเร่ร่อนขาดสิทธิที่จะมีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัยเป็นหลักแหล่ง คนติดเชื่อเอชไอวี หรือ ผู้พันโทษขาดสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม และขาดโอกาสมีงานทำถึงแม้มีทักษะเพียงพอต่องานก็ตาม^๔

ผู้ด้อยโอกาส เป็นกลุ่มหนึ่งที่ต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่คุ้มครองเป็นพิเศษ เพราะเป็นกลุ่มคนที่มักไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐและสิทธิพื้นฐานที่พึงได้รับ รวมทั้งถูกละเมิดสิทธิมากกว่าคนกลุ่มอื่น จากความไม่รู้หรือด้วยเหตุปัจจัยอื่น ๆ จึงถือเป็นสิ่งจำเป็นที่สังคมพึงหันมาตระหนัก รวมทั้งสร้างโอกาสให้บุคคลเหล่านี้ให้สามารถเข้าถึงบริการของรัฐ ดำรงชีพได้อย่างเป็นปกติ^๕ และที่สำคัญผู้ด้อยโอกาสมักไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมและคนร่วมสังคม ทำให้เกิดปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามมาอีกมากมาย การให้การยอมรับผู้ด้อยโอกาสทางสังคมนั้น จะก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจที่ดีแก่ผู้ด้อยโอกาสในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข ซึ่งคนในครอบครัวเป็นกำลังใจสำคัญเบื้องต้นที่จะให้การยอมรับผู้ด้อยโอกาส ด้วยการให้กำลังใจที่ดี ให้โอกาสในการเข้าร่วมสังคม ให้โอกาสในการทำงานเพื่อสร้างรายได้ด้วยตนเอง ซึ่งครอบครัวนั้นเป็นหน่วยสำคัญที่จะเสริมสร้างกำลังใจที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ผู้ด้อยโอกาสได้ก่อนที่จะได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ซึ่งคนในชุมชนหรือสังคมนั้นก็ควรให้การยอมรับผู้ด้อยโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมของสังคมด้วย เป็นการสร้างกำลังใจในการอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปกติสุข ทั้งยังเป็นการสร้างความไว้วางใจให้กับคนในสังคมอื่นในการที่ผู้ด้อยโอกาสจะมีปฏิสัมพันธ์กับคนภายนอกชุมชนด้วย ซึ่งผู้ด้อยโอกาสนั้นเป็นผู้ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะเทศบาล ในการให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ แก่ผู้ด้อยโอกาสให้ได้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน เป็นหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดและในพื้นที่ตำบลอุโมงค์ มีผู้ด้อยโอกาสประเภทต่างๆ อาศัยอยู่ในชุมชน เช่น คนยากจน ผู้ติดเชื่อ ผู้ป่วยเอดส์ ครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ ผู้พันโทษ เป็นต้น ซึ่งบุคคลเหล่านี้ยังไม่ได้รับการยอมรับจากคนในครอบครัวเท่าที่ควร อีกทั้งยังมีคุณภาพชีวิตที่แตกต่างจากคนในชุมชน มีสภาพความเป็นอยู่ในสังคมอย่างไม่เท่าเทียม ในการทำงานต่างๆ ผู้ด้อยโอกาสมักไม่ได้รับการยอมรับและความไว้วางใจจากนายจ้างเท่าที่ควร และไม่ได้รับการยอมรับจากคนในสังคม

^๔ สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้ด้อยโอกาส, ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการคุ้มครองและพิทักษ์ผู้ด้อยโอกาสจากประชาคมอาเซียน (๒๕๕๕), หน้า ๔๒

^๕ ศักดิ์ชัย เลิศพาณิชย์พันธุ์และคณะ, รายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง การศึกษารูปแบบการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้ด้อยโอกาส เฉพาะกลุ่มผู้พันโทษ (๒๕๕๑), หน้า ๑

เท่าใดนัก จึงทำให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาสไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร กอปรกับ ขวัญและกำลังใจจากคนในครอบครัวและชุมชนยังไม่มีมากพอที่จะเป็นแรงผลักดันให้ผู้ด้อยโอกาสมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น จึงทำให้เป็นปัญหาที่ผู้ด้อยโอกาสส่วนใหญ่ไม่มีทางแก้ไข ซึ่งปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาสนี้เป็นปัญหาสำคัญที่ทาง เทศบาลตำบลอุโมงค์ให้ความสนใจและให้การดูแลอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และที่สำคัญ ผู้ด้อยโอกาสนั้นจะต้องเป็นผู้ให้โอกาสแก่ตนเองก่อนที่จะ ได้รับโอกาสจากผู้อื่น การเสริมสร้างกำลังใจที่ดีให้กับตนเองนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ ผู้ด้อยโอกาสมีกำลังใจในการต่อสู้กับชีวิตและผลักดันตนเองด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ตนเองให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ผู้ด้อยโอกาสนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคมในการร่วมมือ กับขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาสให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและมีคุณภาพ มากที่สุด การให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ แก่ผู้ด้อยโอกาสจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องได้รับการดูแลเป็น พิเศษ เพราะผู้ด้อยโอกาสเป็นผู้ขาดโอกาสต่างๆ ทางสังคม การมอบโอกาสที่ดีในการพัฒนา คุณภาพชีวิตจึงเป็นเป้าประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาสอย่างแท้จริง

จากเหตุผลความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงได้มองเห็นความสำคัญและปัญหาในประเด็นที่เกี่ยวกับการ พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เพื่อให้ สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ในด้านต่างๆ ที่จะได้รับ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อยู่ในสังคมได้อย่างเท่าเทียม มี ศักดิ์ศรี ได้รับโอกาส การยอมรับจากคนในชุมชน สังคม และในกรณีผู้พ้นโทษจะไม่กลับไปกระทำผิด ซ้ำอีก รวมทั้งผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่ตำบลอุโมงค์ สามารถพึ่งตนเองได้ อย่างยั่งยืนไม่เป็นภาระของสังคม อีกต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้ด้อยโอกาส ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้ด้อยโอกาส ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๑.๒.๔ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอ เมือง จังหวัดลำพูน ตามหลักไตรสิกขา

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ของเทศบาล ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลสัมพันธ์กันหรือไม่

๑.๓.๓ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาสตามหลัก พรหมวิหาร ๔ ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เป็นอย่างไร / มีอะไรบ้าง

๑.๓.๔ แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาส ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ๗ ด้าน^๖ คือ ๑) ด้านความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ ๒) ด้านสาธารณสุข ๓) ด้านการใช้สติปัญญา ๔) ด้านชีวิตการทำงาน ๕) ด้านสิ่งแวดล้อม ๖) ด้านชีวิตครอบครัว ๗) ด้านชีวิตชุมชน

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑) ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ รายได้

๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ใน ๗ ด้าน คือ ๑) ด้านความมั่นคงในด้าน เศรษฐกิจ ๒) ด้านสาธารณสุข ๓) ด้านการใช้สติปัญญา ๔) ด้านชีวิตการทำงาน ๕) ด้านสิ่งแวดล้อม ๖) ด้านชีวิตครอบครัว ๗) ด้านชีวิตชุมชน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยมีประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ด้อยโอกาส คือ คนยากจน จำนวน ๘๐ ราย ผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ จำนวน ๓๘ ราย ครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ จำนวน ๒๒ ราย ครอบครัวผู้ต้องขัง จำนวน ๒๘ ราย รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๖๘ ราย และผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ จำนวน ๗ รูป/คน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ซึ่งมีชุมชนจำนวน ๑๑ ชุมชน

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาวิจัยตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๕๗ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ รวมระยะเวลา ๑๒ เดือน

^๖ ESCAP, Guidelines on methodological approaches to the conduct of a regional Survey of the quality of life as an aspect of human resources Development, (New York : McGraw-Hill Book, 1990), pp. 9 –12.

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ เพศของผู้ด้อยโอกาส มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน

สมมติฐานที่ ๒ อายุของผู้ด้อยโอกาส มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน

สมมติฐานที่ ๓ ระดับการศึกษาของผู้ด้อยโอกาส มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน

สมมติฐานที่ ๔ อาชีพของผู้ด้อยโอกาส มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน

สมมติฐานที่ ๕ รายได้ของผู้ด้อยโอกาส มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

๑.๖.๑ การพัฒนาคุณภาพชีวิต หมายถึง การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาสเขตเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน ตามทฤษฎีการพัฒนาคุณภาพชีวิต ๗ ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข ด้านการใช้สติปัญญา ด้านชีวิตการทำงาน ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านชีวิตครอบครัว และด้านชีวิตชุมชน

๑.๖.๒ ด้านความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ความมั่นคงทางด้านรายได้ การออม การดำรงชีวิตด้วยความพอเพียงและเพื่อให้พ้นจากความยากจน

๑.๖.๓ ด้านสาธารณสุข หมายถึง การมีสุขอนามัยที่ดีด้านสุขภาพอนามัยทั้งร่างกาย จิตใจและโภชนาการ การเข้าถึงการรักษาทางการแพทย์อย่างเหมาะสม การดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่อง ด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

๑.๖.๔ ด้านการใช้สติปัญญา หมายถึง การมีความรู้ สามารถใช้สติปัญญาในการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

๑.๖.๕ ด้านชีวิตการทำงาน หมายถึง การมีอาชีพการงานที่มั่นคง มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน การปฏิบัติงานภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมและทำงานด้วยความไร้ซึ่งปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน

๑.๖.๖ ด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง ที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมภายในสังคมหรือชุมชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สะอาด น่าอยู่และถูกสุขลักษณะ

๑.๖.๗ ด้านชีวิตครอบครัว หมายถึง ความรักความเข้าใจ การให้การยอมรับซึ่งกันและกัน ความสามัคคีภายในครอบครัว การให้กำลังใจที่ดีจากคนในครอบครัว การลด ละ เลิกอบายมุขต่างๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความอบอุ่นภายในครอบครัว

๑.๖.๘ ด้านชีวิตชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมในสังคม การได้รับการยอมรับจากสังคม ชุมชนและสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมนั้นได้อย่างเป็นปกติสุข

๑.๖.๙ ผู้ด้อยโอกาส หมายถึง ผู้ที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน และได้รับผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สาธารณสุข เป็นต้น รวมถึงผู้ที่ขาดโอกาสที่จะเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานของรัฐ ตลอดจนผู้ประสบปัญหาที่ยังไม่มีองค์กรหลักรับผิดชอบ อันจะส่งผลให้ไม่สามารถดำรงชีวิตได้เท่าเทียมกับผู้อื่น โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ๔ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ คนยากจน ผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ ครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ และครอบครัวผู้ต้องขัง ที่มีถิ่นอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลอุโมงค์

๑.๖.๑๐ คนยากจน หมายถึง บุคคลที่มีรายได้น้อยไม่เพียงพอในการใช้จ่าย เพื่อสนองตอบความต้องการพื้นฐานขั้นต่ำที่ทุกคนในสังคมได้รับเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามอัตภาพ โดยมีรายได้ต่ำกว่า ๑,๕๘๖ บาท/เดือน/คน

๑.๖.๑๑ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี หมายถึง บุคคลที่มีกลุ่มอาการของโรคที่เกิดจากระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายเสื่อมหรือบกพร่องที่เกิดขึ้นมาภายหลัง ซึ่งไม่ได้เป็นมาแต่กำเนิด

๑.๖.๑๒ ผู้ป่วยเอดส์ หมายถึง ผู้ที่ได้รับเชื้อเอดส์แล้ว และเมื่อร่างกายอ่อนแอ ระบบภูมิคุ้มกันเสื่อมหรือไม่มีภูมิคุ้มกันของร่างกาย เกิดการติดเชื้อโรคอื่นๆ ได้ง่าย

๑.๖.๑๓ ครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ หมายถึง ครอบครัวของผู้ติดเชื้อเอชไอวี หรือ ผู้ป่วยเอดส์ที่ได้รับผลกระทบทางสังคม

๑.๖.๑๔ ครอบครัวผู้ต้องขัง หมายถึง ครอบครัวของผู้ด้อยโอกาสที่เป็นผู้ต้องขังอยู่ในเรือนจำ หรือผู้ต้องขังอื่นที่มีคดีความทั้งสิ้นแล้วและอยู่ระหว่างการดำเนินคดี

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ได้ทราบระดับความคิดเห็นของประชากรต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๑.๗.๒ ทำให้ได้ทราบความสัมพันธ์ระดับความคิดเห็นของประชากรต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๑.๗.๓ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๑.๗.๔ ทำให้ได้ทราบแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๑.๗.๕ ผลการวิจัยจะนำไปเป็นสารนิเทศ เพื่อการพัฒนาการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาสของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน